

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייים

ע"פ 162/18

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות
כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המערער: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על הכרעת דינו וגזר דינו של בית המשפט המחוזי
בבאר שבע מיום 19.12.2017 בת"פ 21148-04-17 שניתן על-
ידי כבוד השופטת ג' שלו

תאריך הישיבה: כ"ח באייר התשע"ח (13.5.2018)

בשם המערער: בעצמו

בשם המשיבה: עו"ד רוני זלושינסקי

פסק-דין

השופטת ד' ברק-ארז:

1. האם יש מקום לקבל את טענותיו של המערער לקנוניה נגדו ולכשל בייצוג, ובהתאם לכך לקבל את ערעורו כנגד הרשעתו על-פי הסדר הטיעון שלו הסכים? זו השאלה שנדונה בפנינו בתיק זה.

רקע עובדתי וההליכים עד כה

2. נגד המערער הוגשו שני כתבי אישום שנסבו על עבירות אלימות – האחד לבית המשפט המחוזי בבאר שבע והאחר לבית משפט השלום.

3. כתב האישום שהוגש לבית המשפט המחוזי בבאר שבע (ת"פ 21148-04-17, השופט ג' שלו, להלן: התיק המחוזי) נסב על אירוע אלים במסגרת סכסוך מקרקעין שבו היו מעורבים המערער, אביו וכמה אנשים נוספים ביישוב שגב שלום ושכלל שימוש בנשק חם. בגדרו של אירוע זה נורה המתלונן בברכו השמאלית באמצעות אקדח באופן שגרם לו לשברים, ועל פי האמור בכתב האישום בנו של המתלונן אף הוכה באותו אקדח. בתוך כך, יוחסו למערער עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) וכן עבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממשית לפי סעיף 380 לחוק העונשין.

4. כתב האישום שהוגש לבית משפט השלום בבאר שבע (ת"פ 29555-04-17, להלן: תיק השלום) נסב על אירוע שבו נהג המערער באלימות כלפי אחותו הקטינה. בכתב האישום יוחסו למערער עבירת תקיפת קטין או חסר ישע בידי אחראי לפי סעיף 368ב(א) סיפא לחוק העונשין, עבירת תקיפה לפי סעיף 379 לחוק העונשין וכן עבירת הדחה בחקירה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 245(ב) לחוק העונשין.

5. המערער היה מיוצג בשני התיקים, ולאחר שהחלה שמיעת הראיות בבית המשפט המחוזי נוהל בשמו משא ומתן עם המדינה וגובש הסדר טיעון בנוגע לשניהם. הסדר הטיעון כלל הסכמה על הגשת כתבי אישום מתוקנים שבהם יודה המערער בשני התיקים, תוך איחודם, וכן על עונש "סגור". במסגרת כתב האישום המתוקן שהוגש לבית המשפט המחוזי לא יוחסו עוד למערער עצמו פעולות באקדח, אלא רק ל"אחד הנוכחים", אך צוין שהכה את בנו של המתלונן בראשו באמצעות חפץ קשה. בהתאם לכך, המערער הואשם אך בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממשית לפי סעיף 380 לחוק העונשין. בכתב האישום המתוקן שהוגש בתיק השלום יוחסה למערער עבירה של תקיפת קטין בידי אחראי לפי סעיף 368ב(א) סיפא לחוק העונשין.

6. ביום 19.12.2017 התקיים דיון במסגרתו הודיעו הצדדים לבית המשפט המחוזי על הגעתם לכלל הסכמה באשר להסדר טיעון. בפרוטוקול הדיון מפורט כי המערער הודה בעובדות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן בתיק המחוזי, וזאת לאחר שזה הוקרא לו והוא ציין שהבין את תוכנו. כמו כן, הודה המערער בעבירה שיוחסה לו לפי כתב האישום המתוקן בתיק השלום, אך הכחיש את הרקע לביצועה של אותה עבירה. בעקבות זאת, תיקנה המדינה את כתב האישום פעם נוספת תוך הטמעת הסתייגויותיו של המערער. בהמשך לכך הרשיע בית המשפט המחוזי את המערער על פי הודאתו

בעבירות שיוחסו לו בכתבי האישום המתוקנים – תקיפה הגורמת חבלה ממשית לפי סעיף 380 לחוק העונשין ותקיפת קטיין או חסר ישע בידי אחראי לפי סעיף 368ב(א) סיפא לחוק העונשין.

7. בהמשך לכך ביקשו הצדדים מבית המשפט לאמץ את ההסדר בכל הקשור לעניין העונש כאשר בסיום הדברים אף אמר המערער "אני מודה לכם". לאחר מכן גזר בית המשפט המחוזי את עונשו של המערער במעמד הצדדים. בית המשפט המחוזי ציין כי הוא מקבל את ההסכמה בעניין העונש בהתחשב בהודאת המערער שחסכה עדויות רבות, ובכללן עדויות של קטינים, וכן בכך שהמערער נעדר עבר פלילי בעבירות דומות. בהתאם לכך, המערער נדון לעונשים כדלקמן: מאסר בפועל למשך 15 חודשים, בניכוי ימי מעצרו; מאסר על תנאי לתקופה של 10 חודשים כשהתנאי הוא שלא יעבור את אחת העבירות שבהן הורשע או עבירת אלימות מסוג פשע במשך תקופה של שלוש שנים מיום שחרורו. כמו כן, המערער חויב בפיצוי של 12,500 שקל למתלונן בתיק המחוזי.

הערעור

8. הערעור שבפנינו הוגש על-ידי המערער המייצג כעת את עצמו – והוא מכוון כנגד הרשעתו וכנגד גזר דינו גם יחד, תוך הדגשת טענותיו בעניין התיק המחוזי שביחס אליו נטען כי למעשה המערער היה מי שהותקף.

9. בעיקרו של דבר, המערער כופר בכך שידע על הסדר הטיעון, וטוען כי למעשה רומה על-ידי עורך דינו.

10. כמו כן, לגוף הדברים המערער טוען כי מקורם של האישומים נגדו בעלילה, וכי למעשה מתנכלים לו. כך, טוען המערער כי המשטרה ושירות הביטחון הכללי פעלו נגדו בשל כך שחשדו כי בכוונתו לייצר נשק או לבצע פיגוע, ולחלופין משום שהמתלונן בתיק המחוזי הוא "מלשין שהגיע מעזה... שיש לו גב במשטרה" (כאמור במסמכי הערעור). בנוסף, טוען המערער כי בא-כוחו "הלחיץ" אותו ו"עבד עליו" כאשר ציין באוזניו של המערער כי הוא צפוי לעונש מאסר ממושך אם לא יסכים להסדר הטיעון, וכי הוא יוכל לדאוג לכך שינוכה שליש מעונש המאסר שיושת על המערער.

11. ביום 17.4.2018, בהתחשב באופי הטענות שהעלה המערער הורה הרשם של בית משפט זה (השופט ג' לובינסקי-זיו) לבאי-כוחו של המערער בתיק המחוזי להתייחס לטענותיו.

12. תגובת באי-כוחו של המערער בתיק המחוזי הוגשה בו ביום. לטענתם, הם פעלו כמיטב הבנתם כדי לייצג את המערער, והם סבורים כי לא נפל כל פגם בייצוג. בהקשר זה צוין כי "לא רק המערער הביע הסכמתו להסדר עליו חתם, אלא בני משפחתו הבינו את ההסדר והביעו הסכמתם לקבלתו". עוד הם התייחסו לכך שבדיון אשר התקיים בבית המשפט המחוזי בוצעו תיקונים מסוימים בכתבי האישום לבקשתו של המערער עצמו.

13. הדיון בערעור התקיים בפנינו ביום 13.5.2018. בדיון טען המערער לעצמו, תוך שהוא מסתייע לעתים במתורגמן שהועמד לרשותו. במעמד הדיון הגיש המערער להרכב, בהסכמת המדינה, פירוט של טענותיו בכתב, שאותו הכין מראש.

14. בטענות בכתב חוזר המערער ומגולל טענות קשות לכך שנעשו כלפיו מעשים של חוסר יושר ומרמה הן מצד רשויות המדינה וגורמי הביטחון והן מצד באי-כוחו.

דיון והכרעה

15. שמענו את טענותיו של המערער ברוב קשב, ואף לפני משורת הדיון, בהתחשב בכך שאינו מיוצג. לאחר בחינת הדברים, ואף עיון בטענות בכתב שאותן הגיש המערער במעמד הדיון, לא מצאנו בהן ממש.

16. כפי שצוין, המערער היה מיוצג בבית המשפט המחוזי, ולא מצאנו כל בסיס להטלת הדופי בבאי-כוחו. לא למותר לציין כי טענה של כשל בייצוג היא טענה חמורה שתיבחן בזהירות רבה (ע"פ 2950/11 חן נ' מדינת ישראל, פסקה 55 לפסק דינה של המשנה לנשיא (כתוארה אז) מ' נאור (8.5.2014)). לא התרשמנו כי במקרה הנוכחי קמה הצדקה לאפשר למערער לחזור בו מהסדר הטיעון, בשלב הערעור, בשל כשל בייצוג. למעשה, הטענות בערעור אינן מתיישבות עם מעורבותו של המערער עצמו בדיון שהתקיים בבית המשפט המחוזי, כפי שזו פורטה בפרוטוקול הדיון. עוד נציין כי אין מקום לקבל את טענתו של המערער כי בא-כוחו הפעיל עליו לחץ על מנת שיסכים להסדר הטיעון. הכלל הקבוע בפסיקה בעניין זה הוא כי אין בהמלצתו של סניגור לנאשם להודות, המבוססת על הערכתו וניסיונו של הסניגור ותוך הבהרה לנאשם שאחרת צפוי לו עונש כבד יותר, כדי להצדיק מתן היתר לנאשם לחזור בו מן ההודיה שמסר (ע"פ 635/05 דענא נ' מדינת ישראל, פסקה 11 וההפניות שם (26.11.2007)).

17. מקריאת טענותיו של המערער אפשר להתרשם, לכל היותר, כי מבחינתו הסובייקטיבית הוא מאמין שנגרם לו אי-צדק, אך לא מצאנו לכך אחיזה בחומרים שהונחו בפנינו.

18. נוסף ונאמר, כי אף לגוף הדברים, תוצאת ההליך בעניינו של המערער היא מאוזנת, ואף נוטה לקולא כפי שציין בית המשפט המחוזי.

19. סוף דבר: הערעור נדחה.

ניתנה היום, ט' בסיון התשע"ח (23.5.2018).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

ה נ ש י א ה